

DIARIU BELETRISTICU SI ENCICLOPEDICU — LITERARIU.

Unu Don Juan.

— Novela. —

(Urmare.)

Repedienu resuflă, că-si-cându o mare greutate i s'ar' fi redicatu de pe peptu; Mustacescu zimbî. Alecu scóse din dulapu o buteli'a cu cognacu si trei paharele, pe care le puse pe mésa.

— „Ei, si?...“ intrebă mai departe diplomatulu de Mustacescu.

— „Si... ai se vedi!“ reincepù Alecu, pe cându destupá buteli'a si umpleá paharele. „Parechi'a dupa unu minutu, privi in drépt'a, in stâng'a... nici unu locsioru, afara de més'a mea. Ei se uitara unulu la altulu cu óre-care superare, apoi dederá din umeri, surisera si se apropiara de més'a mea. — Vous permettez, Monsieur? ¹⁾ díse barbatulu scotiéndu palari'a.

— Comment donc, Monsieur! ²⁾ respunsei scolându-me si salutându la rëndulu meu.“

— „Alu dracului mai esci tu, Alecutia,“ 'lu intrerupsè Mustacescu gustându din cognacu.

„Hum! bunu cognacu, numai la tine gasesce cinev'a ast'feliu de lucruri bune. Se vede, că esci soiu boierescu.“

— „Ti place? Asiá-i, cà-i bunu? Iá se mai tragemu o dușca!“ Alecu umplù paharele din nou.

— „Si i-ai făcutu curte in regula?“... intrebà Mustacescu.

— „Mai incape vorba?... Dar'... scfi... curte dupa sistemu... sistemulu meu... pe tacute

...reusita garantata. Ei, se vede, se căm rusináu de mine, mititei, vorbiáu o limba indracita, nu scfu nemtiesce, englezesce ori unguresce se fi fostu, dar' n'am intielesu... bóca. Me uitám cu cód'a ochiului la ea, me feriám se me uitu de-adreptulu, cá nu cumv'a se-lu facu zaliaru ¹⁾ pe zaplauulu de barbatu-seu.“

— „Esci delicatu tu si discretu, cá... mor-mêntulu, mie mi-o spui?“ 'lu intrerupsè Mustacescu.

— „Asiá-i, dór' me cunosci tu, Nicule.... Cum ve spusei, me uitám la ea cu cód'a ochiului. Se-o fi vediuta, mē, cum me priviá cu dragoste si zimbíá mereu, me treceáu fiori, 'mi furnicá prin vine. Eu me faceám, că me jocu cu degetulu pe mésa si totu scriám: te iubescu si te adoru, pentru tine voiu se moru, scfi cântecù ál'a frumosu. Ea urmariá cu ochii degetele mele si rideá si mai tare...“

— „Enfin?“ intrebà Repedienu, care incepeá se casce.

— „In sfêrsitu, mē, se vedeti istorie nostima. Wiest incepuse se cânte serenad'a lui Schubert. Aoleo, maica! 'Mi veniá se innebunescu. Zapacitu afara din cale, inaintái petiorulu pe sub mésa in directiunea unde scfiám petiórele ei. Genunchiulu meu atinse pe alu ei; ea nu se mișcá din locu. Apesái mai tare, ace'asi nemișcare. Incepeá se-mi

¹⁾ 'Mi dáí voe, Domnule?

²⁾ Cum nu, Domnuule!?

¹⁾ gelosu.

curga nadusielile pe frunte . . . , se deschisese raiulu . . .“

— „Ce spui strengariule?“ observă Mustacescu, de asta-data nitielu căm uimitu.

— „Stai se vedi . . . Dar' iá se mai bemu! S-t'a Troitia se ne fia de priintia . . . Tres faciunt, cum mai e, mè? . . . a! collegibus.“

— „Collegium, collegium!“ indreptă Repediénu.

— „Bine dñci, Iancule, am căm uitatu latinésca arda-o foculu.“ Alecu umplù paharele, pe cându cei doi prietini incepeáu a gasi óre-care interesu in istorisirea lui.

— „Ei, si? . . .“ intrebà Mustacescu.

— „Si éca posu'a! Eu totu apesám, mè, genunchiulu meu de-alu ei. Ast'feliu trecù vre-unu ceasu. Se căm recorise. Vèdiui pe frumós'a mea inforându-se, nu sciu de friguri de dragoste. Mai schimbara o vorba de-ai'a straina, apoi se scolara, salutara si plecara.“

— „Dar' cu petiorulu cum remâne?“ dîse Mustacescu.

— „Stai se vedi, Nicule! Petiorulu, lucru dracului, nu se mișcase. Me uitu sub mésa . . . erá petiorulu mesei.“

— „Ha! ha! ha!“ amêndoi prietini isbucnira intr'unu rîsu nebunu. Alecu rîdeá cu ei, de se tiéneáu toti trei de cóste. Mustacescu profitându de situatiune, mai turná unu paharelu de cognacu si-lu desiertá dintr'o dușca.

— „Ho! ho! stài frate, prea o iái repede,“ strigá Alecu devenindu de-o data seriosu.

— „Vorb'a cântecului, Alecutia . . . Quatuor evangel . . . listi, liste, dracu mai scie cum,“ respunse Mustacescu rîdiénu mai tare.

— „Cu listele t'ale o se-mi golesci buteli'a!“

— „Lasa, frate, ce te superi? Déca asiú avé eu succese cá tine prelánga femeii, siampanie asiú platí in tóta díu'a . . . Spune mai bine ce-ai mai facutu dupa ace'a?“

— „Succese! succese! . . . Nu e tréba mare, cându scíi cum se te porti. Eu, vedi tu, m'am obicínuitu cu de-alu de astea; veni, vidi, vici e devis'a mea.“

— „Ce-ti spunu eu, Alecutia?“ căutá se-lu impace Mustacescu. „Nici nu se gasesce alu doilea Don Juan cá tine in tóta tíer'a. Suntu siguru, cá a-séra victori'a t'a a fostu complecta. Suntu mândru, vedi tu,“ adaogá elu cu ifosu căm teatralu lovindu-si pieptulu cu drépt'a, „suntu mândru, cându vedu, cá unu Românú si frate de cruce cuceresce inimile strainiloru, cá-ci desigurú frumós'a t'a erá straina.“

— „Adica, se vedi, Nicule, e straina dupa nume, dar' scie românesce apilpísitu.¹⁾“

— „Ce spui, drace? Va se dica . . . ai mersu căm departe cu cunosciint'a.“

— „A! nu! inca nu! Dar', cându au esítu ei dela Otetelesiénu, eu chiemái pe Tialu,²⁾ platíi

berea si dându-i diece bani bacsisiu: Iá asculta, negustoriule, í-i dîsei, nu cumv'a cunosci pe boierii, carii eráu adineaori la mésa cu mine? — „Cum nu, Domnule? Suntu mușterii nostri, vínu mai in tóta sér'a aci.“ — Nu scii ce suntu si unde siedu? — „Domnulu e némtiu, 'lu chiama Sporn, e comisionaru; dómn'a e totu nemtióica, dar' nascuta in Bucuresci.“ — Cum o chiama pe cocón'a, nu scii? — „Am audítu cá-i dîceá Rosalinda.“ — Rosa . . . cum? — „Rosalinda!“ — Alu dracului nume, in sfêrsítu! . . . si unde siedu? — „In strad'a Teiloru, nu tiénu minte numerulu.“

Atât'a-mi trebuíá, luái pardesiulu pe mâna si pe ici ti-e drumulu. Me întórsei eu, me sucíi in drépt'a, in stâng'a, nicairi o urma de Rosalind'a mea. Apucái si pe Strad'a Teiloru. Sciti cătu e de lunga . . . am cutrieratu-o, se nu mintiu, de vre-o trei ori . . . Nimicu! In sfêrsítu me întorsei obositu a-casa, me culcái si visái totu Rosalinde . . . Adi deminétia, cum m'am scolatu, me pusei se-i scriu o scrisóre ferbinte, mè, da ferbinte cá dragostea mea . . . Me gândescu cum se i-o dáu.“

— „Ce focu tí-i mai fi versatu in ea, Alecutia!“ nu se potú oprí de-a observá sfretulu de Mustacescu.

— „Ba bine cá nu! Dar' . . . de ce nu v'asi ceti-o? Vè veti dá si voi parerea.“

— „Citesce, Alecutia, citesce, abiá mai invetiamu si noi cev'a.“

— „Ascultati dar'!“

— „Angelu radiosu!“

— „Angelu radiosu?“ intrebà miratu Repediénu, care se căm ocupá si cu literatur'a, „mi se pare, cá am mai audítu undev'a acestu inceputu de scrisóre.“

— „Negresítu, cá l'ai audítu, in Nóptea furtunosá a d.-lui Caragiali, la teatru. Intielegi tu, cá déca dlu Caragiali a pusu aceste cuvinte pe scena, ele trebue se fia la ruda; scie dór' ce face, déca scrie pentru teatru. Ai vediutu cum aplaudá publiculu, cându le-a audítu?“

— „Ah! ouí! je me rappelle,“ strigá Repediénu rîdiénu. „Ma foi, c'est très drôle!¹⁾ ha! ha! ha!“

— „Ce ti-a venit, mè? Ce rîdi asiá?“

— „Nimicu, nimicu! Mi-am adusu a-minte de unu caraghioslicu Citesce, dieu, citesce, trebue se fia frumosu, deliciosu, ma parole!“

Alecu reincepù:

— „Angelu radiosu!“

— „Sublimu, Alecutia!“ mai observá Mustacescu.

— „Stài se vedi, Nicule!“

— „Angelu radiosu!“

„Cându te vediui a-séra pentru prim'a-óra pe încântátorea terasa Otetelesiénu, cându la acordurile armonioase ale armoniosului Wiest m'am potutu delectá de melodi'a vócei t'ale, cându la

¹⁾ In gradulu superlativu.

²⁾ Zahlkellner, prescurtare bucurescena.

¹⁾ Ah! da! 'mi aducu a-minte. Pe legea mea, e fórté caraghiosu!

reflecşul focos al gazului aeriform am potut admirá si mai focosulu reflecşu alu ochiloru tei domnedieesci, cându la umbr'a dulce a modernei t'ale palarii de paie cu penele fâlfainde in dulcile adieri ale zefirului parfumat alu serei . . ."

— „Mai resufla, Alecutia, mai resufla nitielu! E căm lunga period'a," observá Mustacescu.

— „Stai se vedi, Nicule! Am s'o cetescu dintr'unu sufletu."

„. . . fumatu alu serei am comparatu zimbetulu de pe buzele t'ale coraline cu pedal'a unei floricele . . ."

— „Ce? pedal'a unei flori?" intrebá Repedienu rîdiendu.

— „Negresîtu! Ai uitatu botanic'a, Jancule?" respunse Alecu convinsu.

— „E petal'a, Alecutia! Pedal'a e alta mână-care de pesce, iubitul!" corese Mustacescu.

— „Fia si petala déca vreti!"

„. . . cu petal'a unei floricele, care se deschide cu dulcétia la umbr'a unui betránu stejaru in frumós'a luna lui Maiu, cându dfeu, angelu radiosu, oh! frumósá Rosalindo, cá-ci te iubescu atât'a, încátu ti-am invetiatu si numele pe de rostu; asiá-dar' si prin urmare te imploru cu genunchii plecati, cá inaintea unei divinitati ceresci, se ai mila de umilulu teu adoratoru, care se consuma in flacarile lui Amoru celu cu ochii legati . . ."

— „Ce? 'Lu doru ochii?" intrerupse Repedienu, care 'si pusese batist'a la gura, cá se nu isbucnescá in rîsu.

— „Asiá am mai cetitu eu prin romanuri, cá Amoru e cu ochii legati. Dar' se vedeti sfêrsitul ce delicatu e!"

„. . . gati, si stinge-mi, o Rosalindo, acésta vapae cu recoritórea limonada a dragostei t'ale, cá-ci dulce si recoritóre cá limonad'a nationala este si dragostea t'a divina; asiá-dar' si prin urmare subsemnezu cu distinsa stima

alu d.-vóstra

prea plecatu si supusu servu

Alecu Mofturescu,

vis-à-visulu matale, de-a séra dela Otetelesienu.

P. S. Aseptu respunsu posta-restanta. —

— „Bravo! Alecutia! E nostima de totu scrisórea. O se se aprinda limonad'a, ast'a . . . dragostea in Rosalind'a t'a. Dar' mai frumosu complimentu î-i faceái, déca asemenái dragostea cu berea, cá-ci, scii, Nemtiloru ástor'a le place mai multu berea decâtu limonad'a."

— „Cà bine dfei tu, Nicule. Hai s'o schimbu!"

— „Las', Alecutia, n'o mai schimbá acum. Buna-i si limonad'a. I-i vei pune berea la a dóu'a scrisóre, cá-ci, scii, berea totu are mai multa putere, se potriveşte mai bine cu o dragoste mai invecchita, mai incercata."

— „Asiá vedi, Nicule, mai invatia-me si tu. Acum s'o punu in plicu si se cautu ocaşione, cá se i-o dáu, dar' cum naib'a s'o nimerescu?"

— „Scii ce, Alecutia? dà-mi-o mie, am se gasescu eu, se i-o trimitu priu Tialu dela Otetelesienu; spuneaí, cá o cunoşce; chiar' am de gându se me mai dueu adi pe-acolo . . . n'am fostu de multu."

— „Ei, bravo, Nicule! Vedi ast'a-mi place. Hai se-i mai tragemu o duşca de buna reuşita."

— „In sanetatea Rosalindei t'ale, Alecutia!" dîsè Mustacescu golindu paharulu . . . „Dar', scii un'a prietine? Chelnerului va trebui se-i dáu celu puşinu unu leu pentru serviciu."

— „Asiá-i, frate," observá Alecu scarpinându-se dupa urechi, „uitásemi. Ei, draci'a dracului, si n'am meruntu. N'am decâtu o piesa de cinc lei; n'ai tu se schimbi?"

— „N'am nici eu, Alecutia, decâtu unu biletu de dóue-dieci. Dar' dà-mi rubl'a, oiú schimbá-o si mâne ti-oiú dá restulu."

Alecu, de chiu de vai, dede pies'a. Cei doi amici, care se căm ametísiera nitielu, se uitara unulu la altulu cu cód'a ochiului. Se intielesera si zimbira. Apoi luara scrisórea si plecara sarutându pe Alecu.

Ajunsi pe strada se pornira pe unu rîsu nebunu.

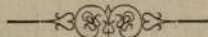
— „Hai la chefu, Jancule! Avemu bani acumu."

— „Da, nebunu mai e bietulu Alecu," dîsè Repedienu.

— „O! e bunu de legatu! Ar' meritá o corectiune."

(Va urmá.)

Josif Popescu.

Nu gândesci?

Pe intinsulu ceriu a serei
Stelele sclicescu doiosu —
Un'a scapata prin sfere
Cade si se stinge josu.

Pe-a vietiei lunga cale
Mii de ómeni întêlnesci —
Unulu cade altulu sare . . .
Tu treci veselu si zimbesci.

Ce-ti mai pasa de o stéua
De unu sufletu amaritu,
Dintre miliarde póte
Un'a . . . unulu fi peritu!

Nu gândesci de ce o stéua
Ori unu sufletu s'a sdrobotu?

Vai! din iadulu suferintiei,
Pentru clipa c'a traitu!"

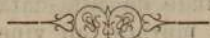
Emilia Lungu-Puhallo.

Numai o flóre . . .

Numai o flóre tu mi-ai datu, éru eu ti-am datu anim'a mea
De flóre tfe iti pare reu . . . Dar' eu copila de-asiu poté
Ti-asiu dá vietí'a pentru ea!

G. SIMU.

Judetiulu.

— Romanu istoricu. —

(Urmare.)

X.

Inchisórea.

Dupa-ce se trezise Alexandru din caderea preste treptele beciului se gasi in o gaura igrasiósa si intunecósa, cam de vre-o optu metri patrati de mare.

Dintru intaiu ochii sei nu erau in stare a recunósce nimicu. — Incetulu cu incetulu, dupa-ce se deprinse mai bine cu intunecimea, vediu ca zarea cea slaba ce patrundeá in prinsórea s'a, venia prin o resufatóre, care se afla susu la nivelulu curtii si pareá inchisa, ca-ci isvorulu luminei se vedeá numai ca o mica stea, semnu ca lumina-si gasia calea numai prin vre-o gaura angusta taiata in resufatóre. Vediu apoi doi jipi de paie. Pe unulu din acesti jipi jacea Petru si gemeá.

„Urta patianie Petre,“ disé Alexandru cátra argatulu seu.

„Urta dieu!“ afirmá Petru incercându-se a se scolá, dar' nu potú. Pentru a se scusa dinaintea stapánului seu disé: „iertha Mari'a t'a, dar' me dóre osulu spinarei asiá de tare incátu nu suntu in stare a me scolá.“

„Nu tí-lu voru fi frántu dóra misieii de argati?“

„Nu credu, dar' m'am lovitú tare, sêmtu inse cá-mi va trece.“

„Ce gându va fi pusu cu noi afurisit'a de staritia?“

„Mai sciu si eu, Mari'a-t'a?“

„Ne voru fi vëndutu afurisitii de sateni!“

„Nu credu, eu dícu cá ne-a inchisu fiindu-cá ne-a gasitu in chilia la Domniti'a?“

„Asiá mare crima se fi fostu ast'a?“

„Déca n'a fostu crima, a fostu primejdie!“

„Ce feliu de primejdie!“

„Cá vonu spune in lume ce'a ce am vediutu in schitu!“

„Bine díci, Sierbanu Voda i va fi legatu pe sufletu se nu care cumv'a se afle cinev'a, cá fiia-s'a este inchisa in schitu.“

„Asiá dícu si eu. Dar' déca me gândescu mai bine, 'mi vine o téma.“

„Ce téma?“

„De care ai vorbitu si Mari'a-t'a!“

„Cá ne voru fi vëndutu satenii!“

„Ori vëndutu, ori nu, dar' mi-e téma cá stariti'a se nu fi sêmtú cine suitemu!“

„Ar' fi reu de noi!“

„Reu dieu!“

Se facú o mica tacere.

„Déca me gândescu,“ reincepú Alexandru, „cá acésta afurisita de staritia, a fostu in stare a ne aruncá in prinsóre si cá ne tiéne inchisi intr'o gaura scárbósa, unde de alta-data va fi tiénutu putinile cu varza murata, 'mi vine se turbezu.“

„Eu me gândescu la unu lucru si mai grozavu!“

„Mai grozavu decum ne aflamu noi acum nici cá se póte!“

„Dar' déca voru uitá se ne aduca de beutu si de mâncare.“

Acésta idea frapá si pe Alexandru, care nu fú in stare vre-o câteva minute se deá nici unu respunsu.

„Vomu strigá,“ disé elu apoi, „déca vomu vedeá cá au de gându se ne lase se morimu de fóme.“

„Ce ne voru folosi strigatele nóstre?“ intrebá Petru, care isbutise in fine a se scolá in petióre.“

„Bine cá te vedu érași sdravenu,“ observá Alexandru in locu se respundia la intrebarea lui Petru. „Se lasamu vorbele desierte si se ne chibzuimu mai bine, ce se facemu, cá se scapama de-aici.“

„Eu unulu suntu asiá de sdrobitu, incátu nu-su in stare a me pune pe chibzueli. Dupa mine ar' fi mai bine, déca amu incercá se ne odichnimu. Póte va dá D.-dieu de-omu poté dormi puçintelu, se mai prindemu la poteri.“

„Fia dara cum díci tu. Culca-te Petre, voiú incercá si eu a dormi.“

Petru se lungi pe așternutulu seu de paie, Alexandru 'lu imitá — dar' nu-lu potú imitá si la somnulu in care argatulu seu cadíu preste puçinu.

Mi si mi de gânduri cu totul diferite de acelea, pe care le avuse in nóptea trecuta cólea pe plaiulu verde, í-i preocupáu mintea si nu-lu lasáu se dórma.

Incetulu cu incetulu inchisórea loru se intunecase cu totul, semnu, cá nóptea-si intinsese domni'a ei asup'ra paméntului, cá ómenii mai fericiti decátu Alexandru, se recreá in braçiele somnului de ostenelele si necasurile dilei, otielindu-si trupulu si agerindu-si mintea pentru lupte noue.

Petru dormia dusu, fericite de elu.

Alexandru 'lu invidia de liniscea sufletésca, de care aveá parte si totu-odata sperá, cá in momentulu cându se va trezi argatulu seu din somnu va inventá vre-unu planu de scapare.

Acésta sperantia i domolí si lui valurile de desperarea, care din cându in cându navalisera cu atât'a tarie asup'ra spiritului seu, incátu fusese in pericolu de a fi inecatú de ele.

Atípi si elu puçinu.

Déca pâna acum croise la planuri, care de care mai stranie si mai aventuróse, acum in starea s'a, care nu erá somnu ci mai multu unu visu fâra síru, vediu totu feliu de minuni si grozavenii.

Adese-ori se trezi, pentru a recadé, apoi érași in o somnolentia mai multu obositóre decátu recreatóre si cându in fine reaparú érași zarea cea slaba care i vesteá faptulu nóuei díle, se scolá de pe jipu si vediu pe Petru cu mânile impreunate rogându-se la D.-dieu.

Diu'a onomastica — la multi ani!

Alexandru urmă esemplulu ce-i dadeá argatulu seu si dupa-ce adresase o rogatiune ferbinte cátra ceriu, par'cá se sémfi cu multu mai usioratu.

„Cum ai dormitu Petre?“ întrebá elu apoi pe soçulu seu de nefericire.

„Bine Mari'a-t'a, pare cá sum altulu decum erám inaintea somnului. Dar' mi-e fóme si sete!“

„Si mie mi-e cá m sete. Nu ti-a venit nici una gându, cum amu poté scapá de-a'ici.“

„Nici nu mi-am batutu inca capulu cu acésta întrebare, findu flamându numai pânea mi-e in gându.“

„Nu te-am sciutu asié de lacomu!“

„Dar' de lacomu! Cându cinev'a e aprópe se móra de fóme si se gândesce la pânea, atunci nu se póte numí lacomu!“

„Ai dreptate Petre, dar' én' mai uita de mâncare, ori mai bine dîsu, gândesce-te cum amu poté scapá din acésta gaura afurisita, cá se damu de pânea.“

Petru oftá din adênculu inimei, apoi se uitá odata impregiuru.

„Nimicu,“ dîsê elu esprimându ast'feliu rezultatulu cercetarei s'ale.

„Totu asiá mi-am dîsu si eu,“ adause Alexandru, „am speratu inse, cá vei descoperi póte tu cev'a ce se ne scape.“

„Fost'ai cólea susu?“ întrebá Petru apaticu.

„Unde?“

„La ferestruia ce'a prin care licuresce lumin'a.“

„Cum se me fi suitu. Paretii suntu netedi.“

„Én' suiete acum, si vedi cum e pe-acolo.“

„Suiete tu déca poti,“ respunse Alexandru cá m superatu.

„Asiu poté, dar' e mai bine se te sui Mari'a-t'a decâtu mine, cá-ci e mai bine se stai pe mine, decâtu eu pe Mari'a-t'a.“

„Ai dreptate, vedi cá te pricepi mai bine la tirtipuri,“ esclamá Alexandru. „Vina aici sub resuflátore si tiéne-te bine.“

„Aici suntu Mari'a-t'a, susu odata.“

Alexandru se aventá pe umerii lui Petru si stându acolo in petióre ajungeá tocmai pâna la feréstra.

„Ce vedi Mari'a-t'a?“ întrebá Petru.

„O ferestruia ferita cu drugí gróse de feru si inchisa cu loduri de lemn.“

„Én' dá o gura se resune schitululu si cere se ne trimitia celu puçinu apa si de mâncare.“

Alexandru se chibzui puçinu, apoi 'si dîsê:

„Nu poté fi reu nici pentru Rucsandr'a nici pentru noi, déca voiu incepe se strigu.“

Si se porní a racni din rasputeri.

Nu trecu multu si éta cá cinev'a batú in lodu.

„Géb'a strigi,“ dîsê o vóce femeieésca.

„Cine-i acolo?“ întrebá Alexandru.

„Eu-su, stariti'a schitululu si-ti spunu cá inzadaru 'ti suntu racniturele!“

„Dá-ne drumulu!“

„Am trimisu la Sierbanu-Voda vestea, cá te-am prinsu.“

„Ce are Sierbanu-Voda de-a face cu nisce biete femei!“

„Ba dieu, ai crediutu cá n'am sciutu indata cine sunteti!“

„Déca ne-ai cunoscutu iá sém'a, cá-ci nu e in tóta vremea séra, se mai face si deminétiá. Adi e unulu Voda, mâne-i altulu.“

„Sciu unde voiesci se bati cu vorb'a, dar' nu me sparti, datori'a-mi facu, nimicu mai multu.“

„Ce faci Mari'a-t'a, mai stai multu? Incepu se ostenescu! Nu uitá se ceri si apa si mâncare!“

„Maica staritia, soçulu meu 'mi aduce a-minte cá de eri deminétiá n'am beutu si n'am mâncatu nimicu!“

„Indata ve voiu trimite ce ve trebuesce,“ dîsê stariti'a si plecá de-acolo, ér' Alexandru se coborí de pe umerii lui Petru.

„Ei bine Mari'a-t'a!“ făcú Petru privindu miratu in façi'a lui Alexandru, care esprimá o cumplita desperare.

„Dar' n'ai audítu?“ esclamá acest'a.

„Am audítu, dar' n'am pré intielesu. Voiesce se ne lase cá se morimu de fóme?“

„Ba nu, tocmai dmpotriva, stariti'a, cá-ci cu ea am vorbitu la feréstra, a dîsu cá ne va trimite indata ce'a ce ne trebuesce.“

„Déca-i asiá, se-ti spunu dreptu, cá tare me miru de façi'a d.-t'ale?“

„Si de ce?“

„Fiindu-cá in locu de bucurie, vedu cea mai cumplita desnadeşduire pe dêns'a.“

„Cum se nu desnadeşduescu, cându stariti'a scéte cine suntemu!“

„Si-apoi?“

„Si cându a trimisu vorba lui Sierbanu-Voda cá ne-a prinsu.“

„Ce poté se ne faca si Voda, tocmai acum, cându are destule pe capulu seu.“

„Este tatalu Rucsandrei duşmanulu tatalui meu si totu-odata duşmanulu meu.“

„Nu-i nimicu, crede-me cá nu se va îndurá se ne omóre, a'deca se te omóre pe Mari'a-t'a.“

„Nici nu vorbescu de mórte!“

„Déca suntemu siguri de viétia, n'avemu se ne tememu de nimicu. Nu vomu remáne inchisi câtu e lumea, ne va vení si nóue vre-odata apa la móra!“

„Dara cându?“

„Déca nu adi, mâne, déca nu mâne de alta-data.“

In acestu momentu se făcú in chilia o lumina aprópe orbitóre pentru ochii deprinsi cu intunecime a celor doi prinsi.

Se deschisese lodulu ferestruiei si inviorátorea lumina gasindu locu mai multu, se reversá cu reflexu d'auriu preste acestu tristu spaçiu.

Cei doi prinsi se uimira.

„Ce se fia óre?“ esclamá Alexandru.

Unu sgomotu linu i atrase privirea spre ferestruie.

Legata de o sfóra o târna se cobóriá josu.

„Éta mâncarea!“ strigá Petru plinu de bucurie.

„Vedi, e si beutura,“ adause Alexandru.
Petru deslegase intru ace'a cosiulu si-lu puse jосу.

„Este in cosiu si unu ulcioru de cositoriu cu apa.“

Alexandru luà ulciorulu si beù, apoi 'lu dete lui Petru, care beù si elu.

Dupa acést'a se apucara se mânânce.

Érá o pâne taiata in dóue. Cându o desfacura, éta in midilocu o scrisóre.

Alexandru o zari tocmai cându lodulu dela ferèstra se închise din nou.

Luà iute scrisórea, dar' naprasnic'a intuncime ce se facuse, 'lu oprí dela cetitu.

„Trebue cà e dela Domniti'a Rucsandr'a,“ dîsè elu.

„Ce lucru?“ Intrebà Petru.

„Scrisórea ce o luái din midiloculu pânei!“

„Nici n'am zaritu-o!“

Se facù o pauza.

„Ai mânacatu?“ reluà Alexandru dupa câtu-v'a tîmpu.

„Da!“ afirmà Petru.

„Si te-ai saturatu?“

„Ba inca nu!“

— „Bine, mânca si te satura,“ dîsè Alexandru.

Nu mai adause nimicu. Éراسi se facù tacere. Nu se audiá decâtu mestecatulu lui Petru, care inghitiá mâncarea cu nesatiu.

„Acum suntu satulu!“ dîsè argatulu dupa câtuv'a tîmpu.

„Asiédia-te éراسi colea dedesuptulu ferestrei.“

Petru sarí iute in petióre si se puse la loculu cerutu.

Alexandru se urcà pe umerii lui si la zărea de lumina ce licuriá prin gaur'a lodului desfacù biletulu gasitu in pâne si cetí:

„Iubite! Suntu hotarîta se dosescu. Nu „mi-ar' fi cu greu se scapu, ori-cându asiu voi, inse fàra tine, ce m'asiu face singura prin lume. Incérca-te se deschidi usile in chisórei t'ale. Nimeni nu te va turburá la incercarea t'a, cà-ci, dupa-cum 'mi spune Dochi'a, care si-a câscigatu increderea stăritiei, acést'a este hotarîta a nu lasá pe nimeni se între la tine. Cu rabdare si cu stăruintia omulu ajunge departe, deci si tu vei isbutí. Sapa unu gangu prin pamèntu, déca nu vei poté sfarímá usi'a si cându vei fi resbitu, vina la mine, dar' se víi pe tîmpu de nópte. Ti-am pregatitu nisce haine de calugaritia, totu asemenea si argatului teu. Vomu poté dosí, cà-ci scfu unde suntu cheile portii si nu va fi lucru mare se le iáu cându ne voru trebuí. Vina iubite, se scapamu impreuna.“

„La munca!“ cu aceste cuvinte Alexandru sarise de pe umerii lui Petru si se puse dreptu dinaintea lui.

„La munca?“ intrebà argatulu, „ce feliu de munca?“

„Trebue se sfarímamu usi'a séu se gaurimu zidulu.“

„Asiá stà scrisu in cartea, ce ai gasitu in pâne.“

„Da, asiá!“

„Se vede tréb'a, cà n'avemu se luàm in séma decâtu usile acestui beciu. Dar' zidurile cele inalte din curte?“

„Nu te ingrigí tu de acele ziduri. Se incercamu a surpá pe cele de-aici.“

Se apucara se examineze usi'a mai de-aprópe. Érá tiépèna de stejaru grosu si aveá brósc'a pe din afara.

Nici unu midilocu de a-i stricá incuietórea si nici o posibilitate de a-o redicá din tîtînile ei.

„Nu ne remâne alt'a decâtu se gaurimu zidulu.“

„Pâna-cându vomu isbutí se facemu o gaura atâtu de larga, cá se potemu incapeá prin ea? Si-apoi, óre déca ne-am apropiá de marginea cea lalta a zidului, nu ne-ar' sémfí afurisitele de maici. Si inca intrebarea cea mai de frunte, cu ce se gaurimu, n'avemu nici o unélta.“

„Cu unghiile nóstre!“

„Unghiile nóstre se voru tocí si noi totusi nu vomu ajunge la nici unu scopu.“

Se puse amèndoi pe gânduri.

„Eu unulu dîcu,“ reincepù Petru, „cà mai nainte de tóte ar' trebuí se acceptamu pâna se va coborí cinev'a la noi. Vedièndu si facîndu...“

„Dar' nu va vení nimeni, asiá-mi scrie Domniti'a Rucsandra.“

„Nu va vení?“ repetà Petru, „atunci, ... dar' atunci se incercamu mai ântâiu cu usi'a. Cà-ci parerea mea este, cà pe o desfundatura gat'a facuta, desí închisa, esi mai lesne decâtu prin grosimea unui zidu.“

„Dar' tu nu vedi câtu e de tare inchisa desfundatur'a?“ replicà Alexandru. N'am fi nici odata in stare, cà s'o sfarímamu.“

„Nici vorba de sfarîmatu,“ observà Petru. „Dar' se ne incercamu a sapá zidulu impregiuru, si dupa-ce vomu fi slabitu prevazulu se-lu scótemu cu usia cu totu din zidu.“

„O munca aprópe totu atâtu de grea si obositóre cá si ace'a de a patrunde zidulu,“ obiectà Alexandru.

„Dar' celu puçiuu scimu unde esímu, si-apoi totu nu vomu aveá se sapamu asiá de multu cási-cându amu voi se facemu o gaura.“

„Bine, fia, se incepemu dara.“

Si rîvnosulu tîneru se apucà se rîcaie zidulu de lînga prevazulu usiei cu unghiile s'ale.

Influinti'a igrasiei inmuiáse tincuél'a de pe paretii chilieii, ast'felu incâtu Alexandru potù in adeveru se departeze unu stratu de zidu si se faca o mica brazda lînga prevazulu usiei.

Acestu succesu 'lu insufletí la continuarea incercarei s'ale.

„Haide Petre, pune-te si tu de ce'a-lalta parte si fà cá mine,“ dîsè elu rîcaindu cu inversiunare. Petru imitá pe stapânu-seu.

(Va urmá.)

TEOCHAR ALEXI.

Elba! Napoleonu!

(Urmare si fine.)

A dŃu'a fiica Anna erá atunci numai de 14 ani. Cu tóte acestea, déca voiá se nu se vátene Rusi'a si se nu se desface legatur'a dintre ambele imperatii, trebúá se incépa de-acolo, continuându-se firulu inceputu in Erfurtu. La 22 Novembre 1809 se trimise o depesia, lui Caulaincourt, ambasadorulu francezu in Petropolu, in care se ordiná, cá prelânga cea mai stricta observare a secretului si in modu privatu se întrebe pe Alexandru I. cumcá ore Napoleonu care are cugetu de despartíre, póte contá la mân'a sororei s'ale Anna. Totu-odata i-s'a datu ordinu se se informeze despre sanatatea ei. In casulu celu mai favoritoriu poteá capetá Napoleonu respunsu in patru septemâni, de ore-ce unu curieru aveá lipsa de 12—14 díle de a caletori pana la Petropolu.

Ast'felu se facura dispositiunile de lipsa pentru desfacerea casatoriei celei vechi si inchierea celei nóue. Napoleonu asceptá cu nerabdare venirea lui Eugeniu. Viéti'a lui si a Josefinei deveni din ce in ce mai neliniscita. In urm'a portarei lui Napoleonu, Josefín'a deveni jalusa, adeseori se întéplara scene neplacute între ei. Acestea eráu cu atât'a mai impunátore, cu câtu Napoleonu scia prea bine, cumcá noroculu seu are de a-lu multiamí in mare parte Josefinei, cumcá dĕns'a are mare popularitate in intrég'a Francia. Plângerile si lacrimile Josefinei inse 'lu astrinsera se fara pasiulu decisivu, se-i comuncie planulu seu. Erá la 30 Novembre sér'a, cându facĕndu Josefín'a imputari grele lui Napoleonu, acest'a i comunicá fára reserva cumcá despartírea ei e aprópe, cumcá acést'a o cere interesulu statului, cumcá contéza pe curagiulu ei cá se va invof la despartíre, care altu-cum si pe dĕnsulu 'lu costa multa ostenéla. Audiĕndu Josefín'a vorbele acestea, incepú a versá síróe de lacrimi si cadíu mai lesfnata josu. Napoleon si unu curteanu o dusera in chíliile s'ale. Dupa acést'a chiamá Napoleonu pre fiic'a Josefinei, regín'a Hortensia, í-i comunicá cele întéplate si cu cuvente aspre í declará, nici plânsu nici lacrimi nu voru poté schimbá cev'a din propusulu seu. Hortensí'a, nefericita cá soĕia si cá fiica, respunse superbu, cumcá dĕnsulu nu va avé se védia plânsu si lacrimi, numai cu voi'a lui s'a suftu mama-s'a pe tronu si la dorintí'a lui se va scobori éra de pe elu; dĕns'a si fratele ei renuciá bucurosi de o stralucire, care nu i-a facutu fericiti, si-si voru jertfi existéti'a pentru mângaiarea mamei loru.

La 9 Decembre sosi si Eugeniu. Soru-s'a Hortensí'a i-a esítu inainte afara de Parisu, cá se-lu pregátésca pentru ce'a, ce are se se întéple. Nici in cugetu n'a potutu se-i amble, cându a pornitu, cumcá ce-lu ascépta in Parisu, din contra soĕi'a s'a presupuse cumcá Napoleonu va se-lu adopteze si are se devína eredele tronului din Francí'a. Grea a fostu lovitur'a ce o sĕmfi, cându i-a comunicatu Hortensí'a, ce are se audia dela

imperatulu. Tristu intrá in cabinetulu imperatescu. Napoleonu l'a imbraĕsiatu si cu anim'a miĕcata i-a espusu motivele ce-lu indĕmna la despartíre si i-a enumeratu desdaunările ce are de cugetu a le face familiei Beaubarnais. Dupa acést'a duse pe Eugeniu si Hortensí'a in chíli'a Josefinei, unde avura o convorbire lunga. Scen'a a fostu destulu de trista. Josefín'a versá lacrimi neincetatu. Eugeniu patrunsu de dorere, vedíĕndu pre mama-s'a tremurându si plângĕndu, díse: „Dupa o atare lovitura mam'a nóstra nu mai póte petrece in apropiarea curtiei. nu póte remâné in Francí'a, ea si noi trebuie se ne departamu si in retragere liniscita, lipsiti de ori-ce stralucire eterna, se cercamu a uitá marirea, carea ni é'a impusu si sperantiele pentru venitoriu.“ Napoleonu i-a conjuratu se nu se departe, ci prin remânerea loru se-i dee posibilitatea de a mántui ce'a ce se póte in pusetiunea actuala. Eugeniu si Hortensí'a aveáu prunci si erá întrebarea, ce are se se întéple cu ei pentru casulu cându nu se supunu vointiei lui? Ratiunea a invinsu sĕmtiemĕntulu si toti trei, desí amaru loviti, s'au decisu a se supune vointiei lui Napoleonu.

Sér'a de 15 Decembre erá destinata pentru desfacerea casatoriei civile. In sér'a numita se adunara in palatulu Tuileriiloru famili'a lui Napoleonu, cancelariulu de statu Combacérès si consiliariulu de statu conte Regrault. Napoleonu intrá in sala tíĕndu de mân'a pre plângĕnd'a Josefina si stându cetí urmatórea vorbire: — Vere! Principe cancelariu! Cu datulu de astadi ti-am trimisu o scrisóre cá se te presentezi in cabinetulu meu, pentru de-ati comunicá decisiunea ce am luatuo eu si imperatés'a, pré iubít'a mea soĕia. E placutu pentru mine, cá regii, reginele si princesele, fratii mei si sororile mele, cumnatii si cumnatele, fiic'a si fiulu meu adoptivu, precum si mam'a mea au potutu participá la ce'a ce am se ve facu cunoscutu. Politic'a monarchiei mele, interesulu si trebuintiele popóreloru mele, cari au condusu totude-a-un'a lucrările mele, pretindu cá acestu tronu pre care m'a pusu provedinti'a se-lu lasu prunciloru, cá erediloru iubirei mele catra popórele mele. Déjá de mai multi ani am perdutu sperantí'a de a capetá prunci din casatori'a mea, cu préiubit'a mea soĕia, imperatés'a Josefina. Acést'a e impregiurarea, care m'a determinatu de-a sacrificá cele mai dulci aplicari a inimei mele, a ascultá de binele statului, si a decide desfacerea casatoriei. Ajunsu la etatea de 40 de ani potu avé sperantí'a de a traf destulu de indelungatu pentru de a cresce in spiritulu si sĕmtiemĕntulu meu pruncii, cari va placé provedintiei a mi-i daruf. D.-diu e marturia, cátu de grea a devenitu acésta hotaríre pentru inim'a mea, inse nu este nici o jertfa, care se fia prea mare pentru curagiulu meu, dupa-ce mi-am cáscigatu convingerea, cumcá e folosítore pentru binele Franciei. Trebuie se adaugu, cumcá e departe dela mine se fi avutu vre-odata cauza de a me plânge, din contra numai lauda potu spune in privintí'a credintiei si finetiei préiubitei mele

soție. Ea a împodobit 15 ani ai vieții mele. Suvenirea acelor'a va rămâne totu-de-a-un'a întipărită în inim'a mea, eu voiescu se-si țîena rangulu și titlu'a de imperatésă cá distincțiune, cá se nu se indoésca nici-odata despre sântiemintele mele și cá se me considere totu-de-a-un'a de celu mai bunu și iubitú amicu."

Dupa acést'a s'a încercatu Josefín'a se cetésca respunsulu seu scrisu pre unu papiru ce-lu țîeneá în mâna, inse fiindu-cá suspínulu greu i-a innadúsfú vócea, a trebuitu se dee papírulu dlui Regnault, care cetí urmatórele cuvinte: — „Cu concesiunea stralucitului și scumpului meu soțú trebuie se dechiaru, cumcă dupa-ce nu mai am sperantia de a avé prunci, cari se coresponda intereselorú Franciei și a politiceí s'ale, me decidu a-i dá cea mai mare dovada de alipire și supunere, care s'a datu vre-odata. Tóte le am dela bunatatea s'a. Mân'a s'a este, care m'a încoronatu și de pre înaltínea acestuí tronu am primitu numai dovedi despre alipirea și iubirea poporului francezu. Credu, cá recunoscú cu multiamita tóte aceste sântieminte, cându me invoiescu la desfacerea unei casatorii, care este o piedeca pentru binele Franciei, carea o despoie de fericirea de a fi gubernata óre-cându de urmasii unuí omu mare, care l'a redicatu provedintí'a atátu de evidentu pentru de a sterge relele unei revoluțiuni infioratória și a restaurá érași altariulu, tronulu și ordinea soțiala. Inse desfacerea casatorieí mele nu va schimbá nimicu în sântiemintele mele, imperatulu va avé totu-de-a-un'a în mine cea mai buna amica. Scíu cátu de greu cade inimei s'ale acestu actu dictatu de politica și de interese asiá mari, inse noi ambii ne ascriemu de gloria jert'fa, care o aducemu pentru binele patriei."

Dupa acést'a archicancelariulu a luatú a protocolu ambe dechiaratiunile. Napoleonu a îmbrăcisiate pre Josefín'a și o duse în chiliele s'ale, unde o lasá mai lesínata în brașiele fiiloru sei.

În 16 Decembre a dechiaratu senatulu, desfacuta casatori'a lui Napoleonu cu Josefín'a. Prelânga rezervarea rangului și titulei a primitu la anu câte dóue milióne franci din visterí'a statului, unu milionu din list'a civila a lui Napoleonu, unu palatu în Parisu, castelele Malmaison și Navara, apoi mai multe obiecte pretióse.

Casatori'a s'a desfacutu pre cale civila, lipsiá cea besericésca, fára care nu poteá luá în casatoria o prinsesa din o familia suverana catolica. Dela pontificele Piu VII nu poteá sperá desfacerea. L'a scosu din acésta perplesitate Combacérès. Casatori'a cu Josefín'a s'a facutu prin cardinalulu Tesch, cu scopu fára observarea regulelorú canonicé, de óre-ce a lipsitu parochulu respectivu. O comisiune de siepte episcopi si-a datu parerea, cumcă casatori'a a fostu ilegalá din neobservarea regulelorú. Pre bas'a acést'a o-a dechiaratu tribunalulu diecesei de prim'a și a dóu'a instantia de nelegala.

Acum erá vorb'a de mirésa. Alegerea poteá se fia numai între Vien'a și Petrupolu. Aici tri-

mise de multu unu pettoriu. Inse și ómenii mari capeta câte odata corfa. Pettoriuulu Caulaincourt staruí la curtea din Petrupolu, prelânga imperatulu Alexandru, inse primí vorbe frumóse și prospecte de realizare, nici-odata inse unu respunsu decisivu. Aménarea se priví cá corfa și ast'felu se petí în Vien'a. Imperatulu Franciscu se invoí, cá fiic'a s'a Mari'a Luis'a, care erá de 18 ani, de o statura înalta și frumósa, se se casatorésca cu Napoleonu. În 11 Marte 1810 se întemplá casatori'a în capel'a de curte. Napoleonu a fostu representatu prin archiducele Carolu, eroulu dela Asperu. În 13 Martie parasí Mari'a Luis'a Vien'a și porní spre Francí'a. Napoleonu i-a esútu innainte. În 1 Aprilie s'a facutu în St.-Cloud casatori'a civila în fači'a curtiei întregi prin Combacérès și în 2 Aprilu întrá Napoleonu cu Mari'a Luis'a în Parisu între entusiasmulu celu mai mare, sí primí în capel'a palatului Tuileriilorú binecuvéntarea besericésca. Urmara serbatori dupa serbatori. Toti eráu nutriti de cele mai dulci sperantie. Unu casu inse se întemplá, care a fostu unu auguriu de reu venitoriu. Cu ocasiunea unei serbatori arangiate la ambasadorulu austriacu, se aprinse sal'a. O catastrofa teribila pentru numerosii óspeti ai ambasadorului. Napoleonu esí mai ántáiu cu Mari'a Luis'a. O multíme inse cadidura victima flacarilorú, între cari și sor'a ambasadorului. Unu casu analogu se întemplá cu ocasiunea, cându se casatori archiduces'a Mari'a Antoinetta cu Ludovicu XVI. Napoleonu ajunse culmea fericirei în 20 Martie 1811, cându imperatés'a nascú unu fiu, cáruí'a i-se dete titlu'a: Regele de Rom'a.

Josefín'a se stramutase în 16 Decembre 1809 în castelulu Malmaison, dupa sosirea parchiei imperiali în castelulu de Navara. Mai multu inse traí în Malmaison. La rogarea ei a tramisu Napoleonu fára scirea imperatésiei pre miculu seu fiu la Josefín'a se-lu vedía. Acést'a l'a luatú în brașie, l'a sarutatú plângéndu amaru. Napoleonu a cercetatú-o, adese-ori a încuragiatu-o și i-a datú sfaturi.

Vení inse anulu 1814. Napoleonu trebui se abdica și se mérga în insul'a Elb'a.

Nefericirea lui frânse poterile Josefinei, ea patimí mai ántáiu în catarhu, dupa ace'a de aprindere de grumazi. Cá morbósa primí visit'a imperatului Alexandru și a regelui Prusiei, cari se aratara fači'a de ea cu celu mai mare respectu. Morbulu devení din ce în ce mai greu, — cu tóte aceste ea cugetá la sórtea fostului barbatu.

Ea morí la 29 Maiu 1814 în brașiele fiiloru sei. Cuvintele din urma i-au fostu:

Elba! Napoleonu!

M. P.

PALARI'A CEASORNICARULUI.

Comedie in 1 actu.

De

Emile de Girardin.

Localisata de Doriau.

(Urmare.)

Scen'a XVII.

Trand., Petru, apoi Aurelu.

Petru (vine din salonu): Ce porunciti?

Trand.: Cine a fostu aici in absentia mea?

Petru: Nimeni.

Trand.: Mai 'nainte inse fù cinev'a aici, — vediu o palarie.

Petru (merge la mésa): Aici e.

Trand.: Nu, ast'a-i a mea.

Petru: Apoi da.

Trand.: Ce s'a făcutu cu ea?

Petru: Se-ti spunu adeverulu, domnule, — eu nu vediu nici unu omu, care se fi adusu palari'a, dar' nici nu vediu vre-unulu, care se o duca ér' de-aici.

Trand. (a parte): 'Lu lasu se vorbésca, — e atátu de prostu, cà in sférsitu se va tradá elu insusi pe sine.

Petru: Domnulu nu me crede, cum me spariasemi de ea, — acum esista mese si palarii, care se mişca ele de ele, — multa vreme eu nu voiám se credu, — dar' —

Trand.: E póte aici verulu meu Aurelu? (Se aude clopotielulu.)

Petru: Ba, vine inse acumu. (Ese prin midilocu spre a deschide afara usi'a.)

Trand. (a parte): Baiatulu acest'a cauta atátu de perplexu, — nu póte privi la mine in faça. — Inse tacere! Aurelu ar' ríde de bucurie, déca ar' sci. —

Aurelu (intra prin midilocu urmatu de Petru): Buna diu'a, nene! Ce mai faci? Totu fericitu si totu inamoratu? Unu barbatu modelu! O viétia conjugala modelu.

Trand.: Asiá e.

Aurelu: Cum o spui ast'a! — Par'ca ai voi tu insuti se-ti bati jocu de tine.

Trand.: Nu, mi batu jocu de tine, care nu credi nici intr'o fericire.

Aurelu: Esci bolnavu? Nu ti-e fóme?

Trand.: Totusi, sémtiescu chiar' acum fómea.

Aurelu (a parte): Ce se petrece aici?

Trand.: Petre!

Petru: Domnule?

Trand.: Pune dejunulu. (Petru ese prin midilocu.) Aveám se me ducu de vreme la tribunalu si-mi uitasemi se dejunu.

Aurelu: Ti-ai pierdutu procesulu?

Trand.: S'a aménatu terminulu cu o septemána. — Cum si poti tu a presupune ast'a?

Aurelu: Ei, pentru-cà faci o mutra cá si unu omu, care a pierdutu cev'a. (Petru vine, aduce dejunulu pe o tasa.)

Trand.: Am grozave migrenuri, póte numai de fóme. — Tu me indemni se mânáncu, si-mi mântuesci viétia priu ast'a.

Aurelu: Ne va face societate cea mai frumoasa dintre tóte frumósele?

Trand.: Nu, a esitu de-acasa.

Aurelu: Pentru diu'a intréga? Atunci se va reintórce de séra la cinci ceasuri cu o legátore de matasa, ori cu unu cotu de dantele, la a caroru alegere i trebui cinci césuri intregi. — Sciu eu, cum merge ast'a, cocóu'a mea inca esise de a-casa, cându sosisemi cá mai nainte a-casa. (a parte.) E jalusu, aici este materie de risu!

Scen'a XVIII.

Cei de mai 'nainte, Petru.

Petru (pune mésa; a parte): Acei'a dejunéza numai de vreme lunga! Eu nu sciu nimicu ce facu! (Pune ér' pe cuptoru lamp'a ce voiá se o puna pe mésa.)

Aurelu: (catra Trand.): Punemu remasiagu, cà Elea'a s'a dusu se cumpere pantlici?

Trand.: Ce nedreptate-i face!

Aurelu Hm, nici o nedreptate. Dar' me ramasiescu, cà ceasornicul tu —

Petru: Vai, cine vorbesce de unu ceasornicu? (In confusiunea lui pune radichile in tiétórea de zacharu si zacharulu pe farfuri'a de radichi.)

Aurelu: Acésta Venus grandiósa. Eri vediu un'a in acel'asi stilu la Cestinescu, inse — ce deosebire! (Merge spre usi'a dela salonu.)

Petru (fórte iritatu, a parte): Acum sosi momentulu, — dar' calea la ceasornicu duce numai preste cadavrulu meu! (Grabesce spre usi'a dela salonu si matura cu zelu, spre a retiéné pre Aurelu de a merge in salonu.)

Aurelu (se uita in salonu): D'apoi unde tí-e ceasornicul?

Petru: Acolo in coltiu, — curatii cuptorulu si pusei ceasornicul pàna un'a alt'a pe canapea. — Nu se vede de perini, — eu 'lu potu vedé, pentru-cà sciu, cà e acolo, dar' ast'a trebuie se o scie omulu. (Iá cu cód'a maturii palari'a lui Aurelu, care merge in salonu.)

Aurelu: Ce valmasiala, — de-abiá poti strabate prin chaosulu acest'a de mobilli.

Petru (fórte iritatu): Nici nu se póte de locu, — dejunulu e pusu, — radichile se recescu. (In confusie pravuesce dejunulu): Ce prostii vorbescu!

Aurelu (se întórce fàra palarie): Me voiui uitá la elu mai târdíu. (Se pune in stâng'a la mésa.)

Trand. (a parte, se pune in drépt'a la mésa): Se fia ea, — nu, — tóte femeile, dar' ea nu, — ea nu!

Aurelu: Dar' tu ce faci? Pfui, 'ti indulcescíte'a cu radichi, — daca ar' fi celu paçinu sfecli.

Trand.: Neghiobulu àl'a de Petru e de vina.

Aurelu: Intru adeveru! Elu puse zacharulu in ap'a de radichi, — s'a topitu cu totul.

Trand.: D'apoi ce comedie faci, Petre!

Petru (dupa mésa): S'a intémplatulu numai in confusie.

Aurelu: Dà-mi de beutu, cà-ci moriu de sete. (Trand., care tíene in mâna can'a de tea, tórna tea

in paharulu lui Aurelu.) Of, d'apoi cã tu me opãresci,
— ce faci?

Trand.: Credeãm, cã voiesci o ceasca de ceaiu.

Aurelu: Ei bine, voiú luã si cevasi ceaiu, (tiene ceasc'a de ceaiu, Trandafirescu f-i tórna vinu in ea). Asiã, acum 'mi pui vinu in ceasc'a de ceaiu! (a parte): Ce au ómenii acesti'a. Stapãnulu si servitoriulu comitu o prostie dupa cealalta. (cãtra Petru.) Lasa-ne singuri.

Petru (a parte): Nici cã doriãm altu-cev'a! (Ese prin midloc.)

(Va urmã.)

DIVERSE.

Cronica. — Hymen. Fratele celu mai tãneru a Redactorelui acestei reviste *Dr. Emilu Fekete Negrutiu*, medicu si proprietariu in Gherl'a, s'a cununatu in 12 l. c. cu nepót'a de vãra a Redactorelui revistei nãstre *Otili'a Puscariu* in Betleanu. Cã preotu cununatoriu a fungatu Magnificulu Domnu *Vasiliu Popu* canonicu in Gherl'a, ér' nauasi au fostu Sp. D. Dr. *Alesandru Popu* medicu in Satulu-nou-de-Banatu cu soçi'a s'a Dóm'n'a *Mari'a n. C. Popu*. — Dupa cununia a urmatu unu prãndiu, — la care se întielege cã toastele au fostu cu redicat'a. Dupa care tãner'a parchia, petrecuta de aprópe toti óspetii, au cãletoritu la Gherl'a, de unde, dupa o ujina petrecuta in tóta voi'a, o parte a óspetiloru 'si urmarã calea mai departe cu trenulu separatu pâna la Clusiu si de acolo la bãi. — Ceriulu se-si reverse abundanti'a daruriloru s'ale asupr'a tenerãi parchi! — In urm'a insistentei dlui auctoru, lasamu se urmeze aici poes'ã inspirata din acãsta ocaziune:

Domnulu **Dr. Emilu F. Negrutiu.**

— In diu'a cununiei S'ale. —

Pãna nu cunosceãm inca, idealu-ti intrupatu,
L'am vediutu in sfinte visuri, cu pãru blond si sãnu curatu;
Ti-am vediutu blãnd'a mirãsa — chipu de dñe din povesci,
Si aprópe lãnga dãs'n'a 'mi pareã cã si tu esci!

Cu privirea t'a senina, cufundatu in ochii ei —
Tu-i sioptiã: „Ti dáu noroculu si viãti'a mea de vrãi!“
Èr' ea — palid'a copila — tremurãndu de bucuria,
Cu-unu suspinu adãncu atunci'a respundeã: O! fia, fia!

De ti-ar' fi norocu-'n lume o! amice, precum esci
Tu de bunu in alu teu sufletu si in fapte crestinesci,
De-ar' fi Ceriulu dreptu se-ti dãe totu ce meriti,—o! atunci
Dñele vietiei t'ale ar' fi tóte-asiã de dulci!

Èr' acei'a ce 'n viãtia ti-au fostu mentori si parinti,
Ce-au urmatu pasii tei vecinicu cu ochi ageri si cu-minti
Si din sfãnt'a loru sudóre viitoriulu ti-au claditu —
Voru suride la ide'a, cã tu poti fi fericitu.

Fericitu!... o! cãtu de dulce e cuvãntulu est'a 'n lume,
Si cãti ómeni 'lu sciu numai dupa sarbedulu lui nume!

Dara tãe dulce pretinu, Domnedieu ti-a rezervatu,
Cã se fi' traindu in lume fericitu — adevãratu.

Astadi Natia romãna 'si indrãpta cu placere
Ochii ei spre tine-amice — si cu dragoste 'ti cere,
Se urmezi in fapte nobili, si in nobili sãntieminte,
Pre Acelu ce-atãt'a vreme ti-a tienutu locu de parinte!

Impreunu si eu adi glasulu, cu alu celoru ce dorescu
Fericirea t'a iubite... si din anima-ti poftescu:
Ani frumosi! dñe senine! si eterna fericire!
Urmãritu intrãg'a viãtia de-a Romãniloru iubire!

G. SIMU.

Excursiuni. Cu ocaziunea adunãrei generale a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporulu romanu din Transilvani'a, ce se va tiãne la Abrudu in 5 Augustu a anulu curentu st. n. si in dñele urmãtoãre, se voru arãngiã: 1. In 7 Augustu excursiune la maialu la „Detunãt'a. 2. In 8 Augustu excursiune la minele erariale si la „Cetatea Romaniloru“ in Rosi'a-montana. 3. In 9 Augustu excursiune la cataract'a si dealurile de melci din Vidr'a-inferiõra. 4. In 10 Augustu excursiune la „Ghetiarulu“ din Scarisiõra.

P. T. Domni, dómne si d.-siõre, care voiescu a participã la mentionat'a adunare si la amentiteles excursiuni, suntu rogati a se insinuã la dlu Mihaiu Cirlea, notariu publicu regescu in Abrudu, celu multu pâna in 26 l. c., pentru-cã comitetulu arãngiatoriu se póta face dispositiuni pentru cuartiru, trasuri si cai, la dincontra comitetulu arãngiatoriu nu respunde pentru neajunsuri obveniende.

Alegori'a poetei Carmen Sylv'a. Regin'a Elisabet'a a Romãniei (Carmen Sylv'a) a scrisu o alegorie in versuri despre mórtea imperatulu Fridericu, in care imperatulu este cãntatu cã erou, cã martiru si cã celu mai frãgedu dintre soçi. Regin'a a tramisu acãst'a poema, scrisa de august'a s'a mãna, imperatesei veduve Victori'a, rogãndu-o cã se „unãsca lacrimelã poetei cu ale sale.“ Imperatãs'a Victori'a a fostu adãncu mișcata de opulu poeticu si in epistol'a ei de multãmire a dñsu, cã dela mórtea soçiului-seu cele dintãie lacrimelã usiurãtoãre le-au versatu la cetirea acestoru versuri admirabile. Poesi'a nu va fi publicata, ci are se remãna cã unu dar' particularu alu poetei Carmen Sylva pentru veduv'a imperatulu Fridericu.

Depesiare dela statiuni postale. Pentru de-a se face posibila predarea de depesi telegrafice si din atari localitati in cari se afla numai statiune postala ér' nu si telegrafica, s'au introdusu la 1 l. c. blanchete telegrafice in form'a cartiloru postale. Aceste blanchete se afla de vëndiare la tóte oficiile postali si telegrafice precum si la vëndietorii de marce postali si se dáu cu pretiulu de 35 cr. Ele se potu întrebuintiã pentru espedarea unei depesi de 5 cuvinte pentru tóte statiunile telegrafice din Austro-Ungari'a. In serviciulu austro-ungaru pentru fie-care cuvãntu ce va trece preste numerulu de cinci, se va platã cãte 2 cruceri, lipindu-se marcile cãviincioãse, totu asemenea se va suplini tax'a la depesiele destinate pentru strainãtate. Blanchetele umplute cu depesi'a dorita se potu

predă la ori-ce stațiune postala ori a se pune in vre-o cutēia postala.

Societatea pentru fondu de teatru romanu 'si va tiēne adunarea s'a generala anuala la Lugosiu, cu care ocaziune se proiectēza a se defige si unu premiu de 300 fl. pentru cea mai buna piesa originala. Diu'a intrunirei se va ficsă in curēndu de cātra inteligenti'a romāna din Lugosiu.

Serbari proventuōse. Serbarile araugiate in Iași pentru monumentulu lui Mironu Costinu au produsu una venitu de preste 13.000 lei = 6000 floreni v. a.

Dlu Dr. Gregorie Ilea a depusu in 22, 23 si 25 a lunei trecute censur'a de avocat — la Budapest'a; si precum aflamu va se se stabilēscă in Bai'a-de-Crisiu. — Oftamu cele mai straiucite succese tēnerului avocat!

Unu nou soi de paseri s'a ivitu in Transilvani'a. Patri'a propria a acestoru paseri o formēza desiertulu Asiei. Noulu soi de paseri se numesce „syrhaptēs paradous“ sēu „gainele desiertului.“ Sēmēna cu o potārniche avēndu numai pene de colōre mai deschisa. Talpile petiōreloru suntu fōrte carnōse, sēmēna cu ale ursului. In colectiunea vice-comitelui Albei inferiōre se afla dejă dōue paseri de acestu soi: un'a a fostu aflata la Turd'a, ēr' cealalta la Vintiulu de josu.

Manastirile de pe muntele Atos. Pe muntele Atos se afla 20 de manastiri, dintre cari 17 suntu grecesci, un'a bulgara, alt'a sērbēscă si alt'a rusēscă. Dintre tōte aceste manastiri, cea rusēscă e cea mai populata si se imparte in alte 6 manastiri, si are afara de acēst'a 524 schituri, in cari se gasescu cincī pāna in siepte sute calugari rusi. Numerulu totalu alu calugarilor rusi de pe muntele Atos e de 3000, pe cāndu tōte celelalte 19 manastiri, n'au decātu 4000 calugari. Partea cea mai mare dintre calugarii rusi suntu ofiēieri pensionati si unulu dintre ei, cu numele Pater Minos, care a fostu odiniōra colonelu, are influentiā deosebita pe muntele Atos si impregiurime. Manastirea rusēscă dispune de o flota de preste 20 corabii, are ateliere de faurarie, unde se potu fabrică felurite arme, intretiēne relatiuni cu Rusia, Bulgari'a, Rumeli'a, Macedoni'a si cu ambasad'a rusa din Constantinopol. Pivnitiele manastirei, cari au usi de feru si suntu strașnicu zavorite, se crede, cā suntu indesuite de arme. Cu unu cuvēntu comunitatea calugarēscă rusa de pe muntele Atos e intarita cā o fortarētia, formāndu unu statu in statu si multi credu, cā acolo e resiedinti'a comitetului panslavistu din peninsul'a balcanica. T. R.

Glume. — Conversatie literaria. — Cetit'ai d.-t'a Infernulu lui Dante?

— Ba nu, cā-ci 'lu cumoscu, pentru-cā am fostu insuratu de dōue ori

Frica de dentistu. — Ah, domnule medicu, mi-e tare frica.

— N'ai de ce se te temi cātusi de puçinu.

— Din contra, me temu multu, cā-ci am auditu cā d.-t'a esci asiē de scumpu.

I-i cunōsce bōl'a.

Mediculu. Pentru-ce m'ati chematu, dōmna? Ēr' vōiti a a fi bolnava!? — Ei bine mergeti la o baia din tiera, cā-ci costa mai puçinu. La care baia doriti se ve trimitu?

Balerinele — la ele a-casa.

(Tipu fara textu.)

